

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Національна академія педагогічних наук України
Полтавська обласна державна адміністрація
Полтавська міська рада
Мала академія наук України
Аріельський Університет, Аріель, Ізраїль
Краківський педагогічний університет імені Комісії національної освіти, Польща
Краківська Академія імені Анджея Фрича Моджевського, Польща
Середня школа «Сент-Ендрю», Канада
Національний коледж шкільних керівників, Великобританія
Університет Яна Кохановського в Кельцах філія в м. Пьотрков Трибунальський

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

МАТЕРІАЛИ

***Міжнародної науково-практичної конференції
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ
ДИСЦИПЛІН У СЕРЕДНІЙ ТА ВИЩІЙ ШКОЛІ
(XXIX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ),
присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя
до педагогічної діяльності в Новій українській школі***

26-27 травня 2022 року

м. Полтава

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Гриньова Марина Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Гура Олексій Анатолійович** – кандидат історичних наук, доцент, перший проректор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Фазан Василь Васильович** – доктор педагогічних наук, доктор теологічних наук, професор, проректор із наукової роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Гомля Людмила Миколаївна** – кандидат біологічних наук, доцент, голова ради з організації виховної діяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Новописьменний Сергій Анатолійович** – кандидат педагогічних наук, доцент, декан природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Ежи Малец** – професор, ректор Краковської Академії імені Анджея Фріча Моджевського, Краков, Польща; **Пінхасов Альберт** – ректор Аріельського Університету, Ізраїль; **Raichlin Yosef** – професор, Laboratory of Polymers, Аріельський Університет, Ізраїль; **Гриньов Роман Станіславович** – доктор фізико-математичних наук, факультет фізики Аріельського університету, Ізраїль; **Жданова-Неділько Олена Григорівна** – доктор педагогічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Шиян Надія Іванівна** – доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Пилипенко Сергій Володимирович** – доктор біологічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Дяченко-Богун Марина Миколаївна** – доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; **Бабенко Ірина Василівна** – кандидат педагогічних наук, ст. викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Кононець Наталія Василівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та суспільних наук Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Момот Олена Олегівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теоретико-методичних основ викладання спортивних дисциплін Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

М 34 Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «**Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі**» (XXIX КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ), присвяченої розробкам моделей підготовки майбутнього вчителя до педагогічної діяльності в Новій українській школі (м. Полтава, 26-27 травня 2022 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Аструя, 2022. – 279 с.

Збірник містить матеріали, присвячені сучасним проблемам методики навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі. Для наукових працівників, викладачів, студентів, магістрантів закладів вищої освіти, учителів.

УДК 373.5.016:5+378.016:5](062)

Друкується за рішенням вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол №13 від 30.05.2022 року)

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

Комп'ютерне забезпечення: Бабенко І. В., Масовець Д.Б., Хілінська Т.В.

© ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2022
© Автори, заг. ред. М.В. Гриньової, 2022
© Аструя, 2022

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОСВІТИ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ

Устенко Р. Л., Свінцицька Н. Л., Каценко А. Л.
(Полтава, Україна)

Освіта показує рівень та вектор розвитку суспільства, його потреби, інтереси, тому педагогічна категорія «освіта» є багатогранною і розглядається як система, процес, результат та цінність для особистості та суспільства. Вища професійна освіта в ХХІ столітті стрімко змінюється слідом за світом, що безперервно розвивається. Якщо перша половина ХХ століття пройшла під гаслом доступності загальної середньої освіти, а друга половина характеризувалася зростанням університетської освіти, то у новому столітті освіта покликана відповідати на виклики часу, що виявляється у тенденціях різного масштабу [1]. Серед тенденцій сучасної освіти можна виділити тенденції, що стосуються як організаційно-управлінської сфери, так і власне педагогічної.

У першому випадку можна говорити про життя в постіндустріальному суспільстві в умовах глобалізації. Причому глобалізація, під якою розуміють процес економічної, політичної та культурної загальної інтеграції, торкнулася і сфери освіти. Поряд з обміном науковими знаннями та ідеями виникла потреба обміну їх носіями та реципієнтами – викладачами та студентами – між вищими навчальними закладами та країнами. Академічність та мобільність та свобода актуалізували потребу зближення освітніх програм та порядку визнання дипломів, що нерозривно пов'язано зі створенням єдиного освітнього простору в Європі, відомого як Болонський процес для вищої професійної освіти та Брюгге-Копенгагенський процес для середньої професійної освіти. Глобалізація освіти не передбачає створення єдиної європейської чи світової системи вищої освіти та орієнтована не на виявлення протиріч у існуючих освітніх системах, а на координацію їх дій, гармонізацію неоднорідних систем, що історично склалися, шляхом створення єдиних європейських стандартів для полегшення взаємодії, збільшення мобільності у сфері вищої освіти [2, 3]. Глобалізація освіти проявляється такими трендами як поглиблення міждержавної співпраці в галузі освіти, створення мереж та здійснення цифрової революції у навчанні, зростання доступу до вищої освіти та її масовість. Спостерігається розширення ринку освітніх послуг, що веде до зростання конкуренції між університетами різних країн – експортерів освітніх послуг, сприяючи підвищенню якості вищої освіти. Глобалізації сучасної освіти сприяють як міжнародні правові акти, спрямовані на вирішення завдань виховання людей у дусі демократії, миру та гуманізму, поваги до прав людини,

культурних цінностей та традицій народів, збереження навколишнього середовища, так і проголошена концепція безперервної освіти людини протягом життя. Освіті сьогодні притаманні обидва типи навчання – підтримуюче та інноваційне, але у вищій освіті вектор необхідно змістити у бік інноваційного. При цьому поширення інновацій розглядається у руслі збереження наявних національних традицій та національної ідентичності країн та регіонів.

Прогрес у соціально-економічній сфері висунув на перший план значимість людського ресурсу. Поява парадоксу «кадрового голоду» на тлі зростання безробіття призвела до широкого поширення у ХХІ столітті бізнес-шкіл, корпоративних університетів, створення агентств для пошуку талантів. Університети та країни ведуть боротьбу за таланти. При цьому відбуваються зміни, направлені на розкриття творчого потенціалу студентів. Роботодавці очікують від вчорашніх випускників вищих навчальних закладів не лише професійних знань, навичок та компетенцій, а й навичок інноваційного мислення та творчого досвіду, досвіду особистих досягнень, навичок роботи в команді та навичок ефективних комунікацій та прагнення до професійного розвитку [4, 5].

Для сучасної вищої вітчизняної освіти властиві демократизація освіти (зростання децентралізації управління системою освіти, розширення обсягу прав вузів, студентів, викладачів) та гуманітаризація (формування особистісної зрілості студентів внаслідок розвитку загальнокультурних компонентів) [6].

Тенденції зміни організації та розвитку системи освіти безпосередньо пов'язані зі змінами власне педагогічними. На зміну парадигмі знань прийшла особистісна парадигма, що визначає мету освіти як розвиток особистості людини. У разі вищої медичної школи – це розвиток особистості спеціаліста (лікаря, провізора) засобами дисциплін, що вивчаються.

Проаналізувавши зміни, що відбуваються у сучасній національній вищій школі, можна сказати, що вони характеризуються такими тенденціями:

1. Впровадження освітніх технологій нового рівня з акцентом на інтерактивному навчанні, у якому вироблення умінь супроводжується творчим засвоєнням знань, необхідних як для майбутньої професійної діяльності, так і науково-дослідної, а використання різноманітних форм освітньої діяльності сприяє розвитку творчого мислення. Причому, в медичних вузах студенти, які навчаються на клінічних кафедрах, традиційно присутні на науково-практичних, лікарських конференціях, що знаходить відображення в навчальних програмах, а клінічні розбори біля ліжка хворого провідних клініцистів є загальновизнаною технологією «майстер-класу» для майбутніх та практикуючих лікарів.

2. Розробка нових освітніх програм та їх постійне коригування з акцентом на потреби суспільства. Наприклад, у сфері медичної освіти слід зважати на демографічні зміни – збільшення осіб похилого віку.

3. Практична спрямованість освітнього процесу.

4. Впровадження у процес навчання технологій та стратегій, пов'язаних із залученням студентів до наукових досліджень [7].

5. Розширення диференціації та індивідуалізації процесу навчання, що реалізується появою у вузах варіативної частини освітніх програм та дисциплін на вибір.

6. Зміна статусу студента з пасивного об'єкта навчання у суб'єкт навчання, коли студент усвідомлено та активно освоює теоретичні та практичні засади майбутньої професії, а викладачі створюють оптимальні для цього умови;

7. Підвищена увага до обдарованих студентів на противагу орієнтації на «середнього» учня, виявлення та розвитку здібностей студентів засобами дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Шерстюк О. О. Стереоморфология: история и перспективы ее развития для теории и практики медицины / О. О. Шерстюк, Н. Л. Свинцицкая, Р. Л. Устенко [и др.] // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2020. Т. 20, вип. 1 (69). С. 186–192.

2. Свінцицька Н. Л. Формування професійних компетентностей у іноземних студентів під час вивчення дисципліни «Анатомія людини» / Н. Л. Свінцицька, А. В. Пілюгін, Р. Л. Устенко [та ін.]. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика*: матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. Полтава, 2020. С. 183–185.

3. Шерстюк О. О. Застосування сучасних засобів навчання на кафедрі анатомії людини / О. О. Шерстюк, С. А. Підлужна, Н. Л. Свінцицька, Н. О. Корчан, А. Л. Каценко // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю, м. Полтава, 25 березня 2021 р. Полтава, 2021. С. 294–296.

4. Свінцицька Н. Л. Особливості формування професійного становлення іноземних студентів під час вивчення дисципліни «Анатомія людини» / Н. Л. Свінцицька, В. Г. Гринь, А. Л. Каценко // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи: навч.-наук. конф. з міжнар. участю (Полтава, 22 листопада, 2018 р.): збірник статей. Полтава, 2018. С. 81–83.

5. Свінцицька Н. Л. Формування клінічного мислення студентів англomовної форми навчання під час вивчення дисципліни «Анатомія людини» / Н. Л. Свінцицька, О. О. Шерстюк, Р. Л. Устенко [та ін.] // Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2016 р. Полтава, 2016. С. 189–190.

6. Свінцицька Н. Л. Деякі питання оптимізації навчального процесу з дисципліни «Анатомія людини» / Н. Л. Свінцицька, А. Л. Каценко, В. В. Литовка / Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXVI Каришинські читання): матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 30-31 травня 2019 р. Полтава, 2019. С. 279–280.

7. Свінцицька Н. Л. Робота у студентському науковому товаристві – перша ланка у процесі формування сучасного лікаря / Н. Л. Свінцицька, О. О. Шерстюк, Р. Л. Устенко [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2015. Т.15, вип. 2 (50). С. 39–42.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ В ТРВЗ-ПЕДАГОГІКУ

Харченко О. В.
(Київ, Україна)

Теорія рішення винахідливих задач (ТРВЗ) була вперше розроблена Г. Альтшуллером у 1940-х роках для допомоги інженерам в розв'язанні технічних проблем. Згодом ця теорія поширилася у викладанні точних наук. На ряд переваг, які були притаманні для теорії рішення винахідливих задач, поступово звертали увагу науковці у галузі педагогіки. Таким чином вже у 1980-х роках ТРВЗ увійшла у педагогічний напрям. Ключова ідея теорії рішення винахідливих задач – поєднання педагогічної науки і теорії рішення винахідливих задач з метою визначення алгоритмів створення інструментальних способів побудови системи розвитку, навчання і виховання на основі цілісного розуміння суті визначених задач.

Основоположними орієнтирами, на які спрямовується ТРВЗ у педагогіці є:

- цілеспрямованість, сформованість конкретних цілей;
- наявність плану досягнення мети, організованість;
- висока працездатність;
- уміння вирішувати творчі задачі;
- готовність продовжувати роботу, незважаючи на перешкоди.

Традиційні освітні технології постійно удосконалюються з метою відповідності вимогам часу. І у сучасному розумінні теорія рішення винахідливих задач покликана сприяти формуванню креативного мислення і вихованню творчої особистості учня, готового до вирішення складних ситуацій та задач в різних галузях діяльності. Окрім того, пізнавальний інтерес для учнів становлять цифрові технології, які значно розширюють навчальні можливості. Нині прогресивним методом навчання і розвитку сучасної молоді є STEM-

З М І С Т

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ Гриньова М. В., Величко Р. М.	3
СТАН ТА НАПРЯМКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАКУЛЬТЕТУ ПРИ ФОРС-МАЖОРНИХ ОБСТАВИНАХ Новописьмений С.А.	5
FENOMEN NAPIĘĆ WERTYKALNYCH Z VERSUS W UJĘCIU SLOTERDIJKA Вітковський Л.	7
ЗНАЧЕННЯ КУРСУ ХІМІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ В НАФТОГАЗОВІЙ ГАЛУЗІ Андрушкевич В.О.	10
ІННОВАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМ НУШ ДЛЯ 5-9 КЛАСІВ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК Баранник Н.В.	12
ПОЗИЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМУНІКАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ Барбінова А.В.	14
РОЛЬ ПРОГРЕСИВНОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ГУВЕРНЕРСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ (II ПОЛ. XIX – ПОЧ. XX СТ.) Бардінов А.В., Бардінов О.В.	17
САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК ДІЙОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ З УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ Бардінова А.О.	22
МІСЦЕ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ ПРОЄКТУ Бідна Д.І.	24

ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА МОЛОДІ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ Білай Д.В.	26
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНОГО МУЛЬТИМЕДІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ОНІКО ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ Білаш С.М., Пирог-Заказнікова А.В., Білаш В.П.	28
РОЛЬ ПЕРСОНАЛУ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Большая О.В., Білик А.В.	32
УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНОЮ ВЗАЄМОДІЄЮ У КОЛЕКТИВІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ НУШ Білько М.С., Бабенко І.В.	34
АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ЕДЬЮТЕЙНМЕНТ» ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО КУРСУ БІОЛОГІЯ Бова А.Ю.	36
ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА У ФУНКЦІОНУВАННІ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ Большая О.В.	38
ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ДИДАКТИЧНО-ВИХОВУВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Бородай Е.М., Кононец Н.В.	40
ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС ЯК СИМВОЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ Буряк А.О.	43
РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ХУДОЖНИКА РОЗМАЛЮВАННЯ ПО ДЕРЕВУ ЗАСОБАМИ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ Буряк А.О., Бабенко І.В.	45
АСПЕКТИ ДІЛОВОГО СПІКЛУВАННЯ ПРОЄКТНИХ МЕНЕДЖЕРІВ Вахрушова О.Р.	47

ЛУЧНІ ФІТОЦЕНОЗИ ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ РОСЛИННОГО ПОКРИВУ В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ З БІОЛОГІЇ Гапон С.В., Жук М.В.	50
СУБТРОПІЧНІ РОСЛИНИ ЯК ОБ'ЄКТИ ВИВЧЕННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ Гапон С.В., Красовський В.В., Черняк Т.В., Орловський О.В.	53
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ РУДЕРАЛЬНИХ БУР'ЯНІВ ПІД ЧАС ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ З БІОЛОГІЇ Гапон С.В., Люзович С.В., Гапон В.В., Гапон Ю.В.	55
ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З ХІМІЇ Горбань І.В.	58
МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я Грицай Н.Б., Осійчук І.І.	62
КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПДМУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Гришко Ю.М., Костенко В.О.	64
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ SMART-ПРИМІЩЕНЬ Гуляєва Д.С.	66
ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЯК ПРОВІДНА ІДЕЯ СУЧАСНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ Гусар В.В.	68
ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВЗАЄМИН У ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ Давидюк В. О., Бабенко І. В.	69
ЗМІШАНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ Даниско О. В.	71

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ВІЛ/СНІДУ СЕРЕД МОЛОДІ Денисовець Т.М.	75
ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ В НАПАДІ ТА ЗАХИСТІВ КІКБОКСЕРІВ Донець О.В., Ворончак М.Т., Книшевич В.С.	78
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ДО ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ Дорошенко Є.В.	80
ФОРМИ КОРПОРАТИВНОГО НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ Дубровінська Т.В.	83
ОСНОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ Дяченко-Богун М.М.	85
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ, ЕРГОТЕРАПЕВТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Жамардій В.О., Донченко В.І.	88
ГОТОВНІСТЬ ДО ДІАЛОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ Жданова-Неділько О.Г.	91
ПРОФЕСІЙНЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ СТАВЛЕННЯ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ Жукова М. Ю., Міщенко І. В., Шарлай Н. М.	93
РОЛЬ КУРАТОРА В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПЕРШОМУ РОЦІ НАВЧАННЯ Зенченко Д.Д., Корчан Н.О., Устенко Р.Л.	96
МОТИВОВАНИЙ УЧИТЕЛЬ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В РУСЛІ АВАНГАРДУ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН Льченко О.Ю.	99
ВПЛИВ ФАКТОРУ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ Калініченко І.Ю.	101

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ Квак О.В., Савченко В.І.	104
НОБЕЛІВСЬКІ ЛАУРЕАТИ З ФІЗІОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ, ЩО Є ВИХІДЦЯМИ З УКРАЇНИ Клепець О.В., Касапчук Я.А.	107
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ-ЕКОЛОГА У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Ковальчук А.Р.	109
ДІАГНОСТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ЛЮДИНИ ЯК ПРЕДМЕТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Козіна І.А.	111
ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ Колесникова Н.І., Коритько І.В.	113
ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ПРИ ВИКЛАДАННІ БІОЛОГІЇ Комісова Т.Є., Лепшеєва М.С.	116
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ» У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Кондель В.М.	119
РЕКЛАМА ТА PR-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ Коритько А.С.	121
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ Корчан Н.О., Підлужна С.А., Свінцицька Н.Л., Каценко А.Л.	124
АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Крачан Т.М., Роговик Л.Й.	127
THE USE OF METHOD OF CLOUDY ACCOUNTS IS IN TEACHING OF CHEMICAL DISCIPLINES Kuznetsova T. Yu.	130

ВИКОРИСТАННЯ ОПОРНИХ СХЕМ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ Куленко О.А.	133
МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙ НА ПІДПРИЄМСТВА СИЛКАТНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПІД ЧАС ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ХІМІЇ Куленко О.А.	137
УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ОСНОВНОЇ ШКОЛИ Куленко Р.А., Куленко О.А.	140
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ» – ВАЖЛИВА ЛАНКА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я Легостаєва Т.В.	144
ЕЛЕМЕНТИ МАРКЕТИНГОВОЇ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У ВПРОВАДЖЕННІ ІННОВАЦІЙ Литовко Д.М.	147
ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ БІОЛОГІЇ З МЕТОЮ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ Логойда І.М., Хілінська Т.В.	149
НАВЧАЛЬНІ ІГРИ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ Ляшик Я.О.	151
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ Максименко Н.Т.	154
ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙОМІВ МНЕМОТЕХНІКИ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ Мартинюк В.В.	155
ПРИРОДНИЧІ ДИСЦИПЛІНИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ НУШ Марценюк Т.І., Щербань М.М.	158

ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ГАЗОВОГО КОНДЕНСАТУ ПОЛТАВСЬКОГО РЕГІОНУ Мельник В.Т., Ковальчук Ю.І., Шинкаренко В.І., Кузнецова Т.Ю.	159
УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Митнюк А.В., Бабенко І.В.	162
ПОЗНАВЧАЛЬНА РОБОТА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ БІОЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ Онiпко В.В., Пiнський О.О.	164
ПРОПЕДЕВТИЧНИЙ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВНИЙ ФАКУЛЬТАТИВ «ЮНІЙ ПЕДАГОГ» У ПРОФЕСІЙНОМУ САМОВИЗНАЧЕННІ ШКОЛЯРІВ Пивовар Н.М.	166
ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ-РЕАБІЛІТОЛОГА ЯК ОДИН З НАПРЯМКІВ ДОПОМОГИ УЧНЯМ УКРАЇНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС Пилипенко С.В., Палiвeць Р.І., Пилипенко В.В.	172
ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЛЬ САМООСВІТИ ЗВО ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Пiдлужна С.А., Корчан Н.О., Федорченко І.Л., Литовка В.В.	174
МАТЕМАТИКА І ФІЗИКА – ВЗАЄМОПРОНИКНІ НАУКИ Пiтель І.М., Левiна І.В., Бондаренко Ю.О.	177
АДАПТАЦІЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК ДО УМОВ ТА ФОРМ ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ Половинка Д.С.	180
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ Полянська В.П., Звягольська І.М., Дерев'янку Т.В., Федорченко В.І.	182
АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ Прокопенко А.В., Кофан І.М.	185

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗА STEM-ТЕХНОЛОГІЄЮ Прусова М.О.	188
ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ПРИ ВИКЛАДАННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Роговик Л.Й., Крачан Т.М.	190
ПОНЯТТЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ Сас Н.М.	192
КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ В КОЛЕДЖІ Сокіл А.А.	193
ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ ПІД ВПЛИВОМ ПСИХІЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ Соколенко В.М., Шарлай Н.М., Новописьменний С.А.	196
ПРОФЕСІЙНА САМООСВІТА ПЕДАГОГІВ-ПОЧАТКІВЦІВ У КОНТЕКСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ Соля А.А.	198
ВИКОРИСТАННЯ ПЕКТИНУ У МЕДИЦИНІ Стрижак Д.О.	201
СІМ'Я ЯК БАЗОВА ІНСТИТУЦІЯ ВИХОВАННЯ ДИТИНИ Тараненко І.В., Зайцева Ю.В.	202
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ УЧНІВ З ПРИРОДНИЧИХ ПРЕДМЕТІВ У СТАРШІЙ ШКОЛІ Тислюк К.Д.	204
КУРС «УПРАВЛІНСЬКА ІМІДЖОЛОГІЯ» В ПІДГОТОВЦІ МЕНЕДЖЕРА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Ткаченко А.В.	206
DETERMINATION OF THE CORRELATION BETWEEN PROCESSES OF TEACHING AND LEARNING Tkachuk Hanna Serhiivna	208
РОЛЬ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ Товстенко В.В., Пустовий В.Д., Пащенко В.О.	212

ДЕЯКІ СТУДЕНТСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ Троян П.Д.	214
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОСВІТИ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ Устенко Р.Л., Свінцицька Н.Л., Каценко А.Л.	216
ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ В ТРВЗ-ПЕДАГОГІКУ Харченко О.В.	219
ТРАДИЦІЙНІ НАОЧНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГІСТОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ЕМБРІОЛОГІЇ» Харченко Л.П., Ликова І.О.	221
ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ В УКРАЇНІ Харченко О.В., Харченко Н.В.	223
ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ Хімінець В.Є.	225
ПРОЄКТ «ВІРТУАЛЬНИЙ STEAM-КАБІНЕТ ЯК ОСВІТНІЙ РЕСУРС» ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН Цимбалюк О.В.	227
РАРИТЕТНА ФЛОРА ЛУЧНИХ ФІТОЦЕНОЗІВ ЯК ОБ'ЄКТ ВИВЧЕННЯ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ БІОЛОГІЇ Челебій-Кравченко І.В.	230
ЗАСТОСУВАННЯ БІОІНДИКАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ШКІЛЬНОМУ ІНТЕГРОВАНОМУ КУРСІ «ПРИРОДНИЧІ НАУКИ» Черних В.О., Ханнанова О.Р., Іщенко В.І.	232
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ГІГІЄНА» НА ФАКУЛЬТЕТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА Шапаренко І.Є.	235
УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ ЗАКЛАДОМ ТИПУ ЛІЦЕЮ Шаравар М.Є.	237

СТВОРЕННЯ НАУКОВОЇ ШКОЛИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ Шарлай Н.М., Соколенко В.М., Федотенкова Н.М.	239
ДО ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ Шевченко О.М.	241
ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ З ХІМІЇ Шинкаренко В.І., Ковальчук Ю.І.	243
ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ХІМІЇ ШКОЛЯРІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ Шиян Н.І., Стрижак С.В., Криворучко А.В.	247
ЩОДО ПАРАДИГМИ ЕКОНОМІКИ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ Школяр С.П., Бабенко І.В.	249
РЕАЛІЗАЦІЯ «НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З БІОЛОГІЇ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Шкура Т.В.	252
ІНТЕРАКТИВНІ ЕТНОГРАФІЧНІ ЗАХОДИ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ІНТЕРЕСУ ДІТЕЙ ДО ПРИРОДИ РІДНОГО КРАЮ Штепа К.А.	253
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕОРІЇ ЕВОЛЮЦІЇ ДЛЯ МАЙБУТНІХ БІОЛОГІВ І ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ Юсипіва Т.І., Бородай Є.С.	255
ДОВІДКА ПРО АВТОРІВ	259